

PŘÍBĚHY PALNÝCH ZBRANÍ

Mistrovská díla puškařů od 17. století po současnost

Vlastivědné muzeum v Olomouci zve na unikátní výstavu

Vojenské, lovecké, civilní i sportovní palné zbraně – od mistrovských děl 17. století až po současnost. Ve Vlastivědném muzeu v Olomouci (VMO) startuje rozsáhlá výstava Příběhy palných zbraní, která na stovce jedinečných příběhů reflektuje osudy vybraných exponátů a jejich tvůrců i rozmanité a mnohdy křivolaké cesty jednotlivých zbraní do muzejních depozitářů.

Výstava zdůrazňuje různorodost užití, funkce a vzhledu palných zbraní v průběhu staletí. Návštěvníci poznají proces výroby a řemeslného zpracování i uplatnění technologických novinek a zajímavostí při jejich vzniku.

Ve vitrinách se objeví přes 300 exponátů, které tematicky doplní další sbírkové předměty. K vidění bude kromě jiného kolekce olomouckých hradebních pušek, terčovnice zdejších ostrostřelců, vzácné lovecké pušky či orientální zbraně.

„Na projektu jsme intenzivně pracovali několik let. Výstava je výsledkem dlouhodobé spolupráce naší instituce s kolegy z Východočeského muzea v Pardubicích. Díky jejich vstřícnosti se nám podařilo vytvořit unikátní ucelenou výstavní kolekci, kterou snad ocení nejen příznivci militarií, ale také široká veřejnost. Jsme přesvědčeni, že výstava dokáže zaujmout návštěvníky každého věku, a to i ty bez hlubší znalosti oboru,“ řekl historik a kurátor Karel Podolský z Vlastivědného muzea v Olomouci.

Podle spoluautora výstavy historika Jana Tetřeva z pardubického muzea by si lidé měli z výstavy odnést poznání, že zbraně k lidem patří. „Jsou ukázkou vrcholných řemeslných a technologických dovedností doby, v níž vznikaly. Ačkoliv je jejich hlavním účelem lov nebo boj, nemůžeme je přehlížet – jsou součástí historie.“

Návštěvníci se seznámí s mistry puškařského řemesla

Symbolickým propojením obou muzeí je honosně zdobená kulovnice puškaře Wenzela Pursche, která byla vyrobena v Olomouci a dnes patří k nejkrásnějším exponátům sbírky v Pardubicích.

Lidé se na výstavě seznámí i s příběhem puškaře Georga Keisera, který vyráběl zbraně pro císaře Leopolda I. a později se staral o zbraně knížecí rodiny Liechtensteinů.

Zajímavý osud měl také Antonín Vincenc Lebeda, který je považován za nejlepšího českého puškaře 19. století. V jeho dílně vznikaly ty nejluxusnější zbraně pro bohaté klienty, včetně císaře Františka Josefa I. Na výzdobě jeho děl se podílel i slavný malíř Josef Mánes.

„Mnozí puškaři to dotáhli skutečně daleko, i když pocházeli ze skromných sociálních poměrů. Dokázali se i v těžkých dobách uživit a mnozí se proslavili i daleko za hranicemi své země. V rukou těch nejlepších pak vznikala doslova umělecká díla vytvořená z toho nejvyššího dřeva, nešetřilo se stříbrem ani zlatem,“ upřesnil Karel Podolský.

Výstava je rozdělena do šesti tematických bloků

Rozsáhlá expozice je umístěna do největšího výstavního prostoru Vlastivědného muzea, do sálu sv. Kláry. Je rozdělena na šest tematických celků: dobu doutňákovou a kolečkovou, křesadlovou, perkusní, zadovkovou, opakovačkovou a dobu samonabíjecí a dávkovou.

Vitríny s jednotlivými exponáty jsou doplněny dotykovými obrazovkami a projekčními plochami. Pro návštěvníky výstavy je rovněž připraven katalog v podobě stejnojmenné publikace. Nechybí ani interaktivní koutky.

Příchozí uvidí například pušky tereziánských válek, ale i ty, které nosili vojáci napoleonské éry. Chy-

bět nebudou trombony – brokovnice, které měli strážci dostavníků na ochranu před lupiči. Zájemci se dozví, jak vypadaly předchůdkyně přesných sportovních zbraní, které dnes vyhrávají olympiády, nebo zjistí, jak se na střelnicích bavili měšťané s perkusními terčovnicemi.

Na výstavě se objeví také prababička útočných pušek, které dnes používají armády většiny států, nebo zbraň, která pomohla sjednotit Německo. K vidění je i samopal, jehož využití zkazilo politické rozhodnutí nebo „záračná devítka“ bratrů Koutských.

„Vystavujeme také neobvyklé amatérské výrobky, které si lidé vytvořili v rozporu se zákonem. Kuriózní je například pokus o výrobu samopalu ze vzduchovky. Naštěstí se tyto zbraně dostaly k policii dříve, než jejich majitelé stihli něco provést,“ doplnil kurátor Jan Tetřev.

Po celou dobu trvání výstavy až do 14. 9. 2025 se mohou návštěvníci těšit na řadu přednášek a komentovaných prohlídek. Pro žáky a studenty základních a středních škol připravuje Centrum muzejní pedagogiky VMO edukační programy. V souvislosti s výstavou rovněž vznikla ve spolupráci s Vydavatelstvím Univerzity Palackého publikace Příběhy palných zbraní.

Výstava otevírá roční vzdělávací cyklus Fenomén: Obrana Vlastivědného muzea v Olomouci, jehož cílem je osvěta, vzdělávání a popularizace aktuálních společenských témat spojených se zbraněmi, válkou a odolností společnosti i jednotlivce.

V programu budou proto přednášky, workshopy, školní programy, besedy, panelové diskuze i filmové projekce. VMO se tak stane důležitou platformou pro setkávání široké veřejnosti, odborníků i laiků, a nabídne hlubší kontextuální pohled na složitá témata násilí jako konstanty lidských dějin.

Na projektu spolupracují Policie ČR a Ministerstvo obrany a Armáda ČR.

MUSEUM

Vlastivědné muzeum v Olomouci